

автономії і підвищення відповідальності місцевих органів влади, сприяє стабілізації діючих і появі нових джерел зростання обсягу доходів місцевого бюджету.

Запропоновано систему заходів щодо підвищення рівня фінансової автономії окремих регіонів унітарної держави, посилення впливу місцевих органів самоуправління на перебіг процесів формування та виконання автономних бюджетів. Обґрунтовується конкретний перелік податків та зборів, які доцільно справляти на рівні територіальних утворень різного рівня, розглядається можливість розширення їх переліку за рахунок єдиного сільськогосподарського внеску. Досліджуються можливості запровадження додаткових об'єктів оподаткування для підприємств окремих видів комерційної діяльності.

власні доходи, автономні доходи, загальні та спеціальні трансфери, поточні витрати, капітальні витрати, рівень досягнення, рівень самофінансування

Одержано (Received) 17.11.2015

Прорецензовано (Reviewed) 25.11.2015

Прийнято до друку (Approved) 30.11.2015

УДК 339.54

І.Г. Бережнюк, доц., д-р екон. наук

Хмельницька митниця Державної фіскальної служби України, м. Хмельницький, Україна

І.В. Несторишен, доц., канд. екон. наук

Державний науково-дослідний інститут митної справи, м. Хмельницький, Україна

А.Ю. Очерет

Департамент організації митного контролю та оформлення Державної фіскальної служби України, м. Київ, Україна

«Поправки безпеки» до Митного кодексу ЄС: досвід полегшення торгівлі без загроз для зовнішньої безпеки держави

У статті досліджено європейський досвід впровадження ефективної системи митного регулювання, яка враховує інтереси суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) щодо спрощення міжнародної торгівлі та інтереси Співтовариства щодо забезпечення відповідного рівня безпеки громадян та бізнесу. Узагальнено нормативно-правове забезпечення імплементації «поправок безпеки» до Митного кодексу ЄС. Проаналізовано особливості використання системи аналізу ризиками, системи попереднього інформування та впровадження і розвитку інституту уповноваженого економічного оператора.

поправки безпеки, Митний кодекс ЄС, система аналізу ризиками, система попереднього інформування, уповноважені економічні оператори

І.Г. Бережнюк, доц., д-р екон. наук

Хмельницька таможня Государственной фискальной службы Украины, г. Хмельницкий, Украина

І.В. Несторишен, доц., канд. екон. наук

Государственный научно-исследовательский институт таможенного дела, г. Хмельницкий, Украина

А.Ю. Очерет

Департамент организации таможенного контроля и оформления Государственной фискальной службы Украины, г. Киев, Украина

«Поправки безопасности» к Таможенному кодексу ЕС: опыт облегчения торговли без угроз для внешней безопасности государства

В статье исследован европейский опыт внедрения эффективной системы регулирования, которая учитывает интересы субъектов внешнеэкономической деятельности (ВЭД) по упрощению международной торговли и интересы Сообщества по обеспечению соответствующего уровня безопасности граждан и бизнеса. Обобщено нормативно-правовое обеспечение имплементации «поправок безопасности» в Таможенный кодекс ЕС. Проанализированы особенности использования системы анализа рисками, системы предварительного информирования и внедрения, а также развития института уполномоченного экономического оператора.

поправки безопасности, Таможенный кодекс ЕС, система анализа рисками, система предварительного информирования, уполномоченные экономические операторы

© І.Г. Бережнюк, І.В. Несторишен, А.Ю. Очерет, 2015

Постановка проблеми. В умовах постійного реформування вітчизняної системи митного регулювання, яке спостерігається протягом останніх трьох років, багатьма науковцями, експертами та практиками піднімаються питання щодо ролі та статусу митниць в системі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Внаслідок об'єднання Державної митної служби України і Державної податкової служби України та створення Міністерства доходів і зборів України в структурі територіальних митних органів було ліквідовано частину підрозділів, необхідних для повноцінного виконання завдань, покладених на митні органи вітчизняним законодавством, а саме: підрозділи митних платежів, митних інформаційних технологій та статистики і аналізу, митного аудиту. В червні 2015 р. Міністерство фінансів України подало до Верховної Ради України законопроект «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо оптимізації територіальних органів Державної фіскальної служби», яким передбачено ліквідацію митниць як юридичних осіб та їх злиття з територіальними органами ДФС [3]. Проте, за результатами детального аналізу звітів Всесвітньої митної організації систем державного регулювання митної сфери можна зробити висновок про наявність в державах країн ЄС окремих митних адміністрацій, які відповідають за формування та реалізацію митної політики [14]. Більша частина з них підпорядкована міністерствам фінансів у вигляді окремих департаментів, інші – у формі окремих митних служб підпорядковані напряму урядам. На регіональному рівні в цих країнах митні органи представлені окремим контролюючими органами. Зокрема, в європейському митному законодавстві (Митний кодекс ЄС – Regulation (EU) No 952/2013 of the European Parliament and of the Council of 9 October 2013) дається чітке визначення поняття митний орган (customs authorities) – митні адміністрації держав-членів, відповідальних за застосування митного законодавства та інші органи, уповноважені відповідно до національного законодавства застосовувати норми митного законодавства [12].

На нашу думку, вирішення цієї проблеми потребує прийняття обґрунтованих рішень, спрямованих на розробку програми (стратегії) реформування системи митних органів, на основі врахування позитивного зарубіжного досвіду та вітчизняних реалій функціонування митниць відповідно до поставлених їм завдань. Однією з головних проблем функціонування митних органів, і не тільки в Україні, є конфліктність та суперечливість тих функцій, які вони виконують відповідно до національного законодавства, а саме: правоохоронна функція, фіскальна функція, функція сприяння бізнесу. Функція сприяння діяльності суб'єктів ЗЕД з позиції мінімізації податкового навантаження є конфліктною стосовно фіскальної функції, а в плані лібералізації митних процедур – суперечлива щодо правоохоронної функції [1]. За умови використання традиційних підходів в митному контролі, реалізація митними органами фіскальної та правоохоронної функцій значно обмежує функцію сприяння діяльності суб'єктів ЗЕД, застосовуючи усі можливі форми та обсяги митного контролю, що в цілому збільшує витрати часу та коштів на здійснення процедури митного контролю. Актуальним завданням в сучасних умовах є розробка такої системи митного контролю, яка б дозволила максимально спросити зовнішньоекономічну діяльність суб'єктам господарювання без загроз для послаблення зовнішньої безпеки держави. Саме тут може бути корисний досвід ЄС в забезпеченні безпеки держави в митній сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичну основу дослідження склали праці вітчизняних та зарубіжних вчених у галузі митної справи, а саме: Погорелов Ю.М. сформулював проблеми взаємодії суб'єктів митного регулювання із суб'єктами господарювання в Україні [5], Пашко П.В. визначив основні проблеми забезпечення національної та митної безпеки [1], Рудніченко Є.М. визначив теоретичний базис системи економічної безпеки [5], Руда Т.В. та колектив авторів

сформували основні аспекти використання ризикоорієнтованих інструментів митного контролю. Проте, недослідженими на теперішній час залишаються питання розробки ефективної системи митного контролю, яка б враховувала інтереси суб'єктів ЗЕД щодо спрощення зовнішньоекономічної діяльності та інтереси держави щодо забезпечення відповідного рівня безпеки.

Постановка завдання. Метою статті є вивчення європейського досвіду формування ефективної системи митного регулювання та визначення можливих напрямків його використання у вітчизняній практиці.

Виклад основного матеріалу. На початку 21 століття внаслідок посилення зовнішніх загроз в ЄС постала необхідність розробки ефективної системи митного регулювання, яка б враховувала інтереси суб'єктів ЗЕД щодо спрощення міжнародної торгівлі та інтереси самого Співтовариства щодо забезпечення відповідного рівня безпеки громадян та бізнесу. Зокрема, з метою забезпечення належного рівня безпеки в сфері міжнародної торгівлі, Європейська комісія запровадила ряд заходів, спрямованих на забезпечення скоординованої та ефективної діяльності усіх національних митних адміністрацій країн-членів ЄС. Зокрема, в 2003 р. було опубліковано рішення Європейської комісії про спрощення та мінімізацію паперового обігу в митній сфері та торгівлі [11]. Цей пакет об'єднав основні поняття, що лежать в основі нової моделі безпеки управління зовнішніми кордонами ЄС, зокрема передбачав широке застосування гармонізованої системи оцінки ризиків. Відповідно до цього, Європейською комісією було схвалено такі стратегічні цілі:

- повністю переглянути митні процедури з метою їх спрощення, впровадження сучасних інформаційних технологій та аналізу ризиків;
- організація митного контролю має бути організована таким чином, щоб суб'єкти ЗЕД мали змогу отримати вигоду незалежно від місця, де митна процедура починається і де закінчується;
- належне функціонування внутрішнього ринку без жодних митних бар'єрів;
- митний контроль має бути однаковим на усіх зовнішніх кордонах ЄС, особливо в місцях підвищеної небезпеки. Зокрема, передбачається подання попередньої інформацією митним органам до ввезення товарів на митну територію ЄС, подання періодичних декларацій та використання пост-аудиту, що вимагає застосування ризикоорієнтованих інструментів митного контролю;
- уніфікація митних IT-систем, що використовуються митними органами країн-членів ЄС.

В травні 2005 р в Офіційному бюлетені були опубліковані «поправки безпеки» до Митного кодексу ЄС [10]. Вони охоплюють три основні зміни до Митного кодексу ЄС [13]:

- вимога суб'єктам ЗЕД надавати митним органам попередні відомості про товари щодо імпортується або експортуються з Європейського Союзу;
- надання суб'єктам ЗЕД спрощень процедур торгівлі шляхом запровадження програми Уповноваженого економічного оператора (Authorised Economic Operator (AEO) УЕО);
- запровадження в ЄС механізму використання єдиних критеріїв аналізу ризиків під час здійснення митного контролю, що ґрунтуються на використанні комп'ютерної техніки.

Ці три підходи взаємопов'язані і забезпечують підвищення безпеки за рахунок одночасного застосування заходів. Зокрема, використання попередньої електронної інформації та електронних систем для аналізу ризиків дозволяє митним органам визначити вантажі з високим ступенем ризику ще на етапі постачання товарів до ЄС.

Імплементація положень, що стосуються «поправок безпеки» до Митного кодексу ЄС набрали чинності 26 грудня 2006 року [9]. Цим документом було передбачено конкретні заходи щодо реформування митних процедур та терміни їх реалізації, а саме:

– використання загальної системи управління ризиками з метою забезпечення використання ризикорієнтованих інструментів митного контролю (використовується з початку 2007 року, повністю комп'ютеризована з 2009 року);

– запровадження програми уповноваженого економічного оператора (набуло чинності з 1 січня 2008 року).

– обов'язкове подання суб'єктами ЗЕД попередньої інформації про товари, які перетинають митний кордон ЄС з метою забезпечення більш глибокого аналізу ризиків та в прискорення процесу митного оформлення (набуло чинності з 1 липня 2009 року).

Слід зауважити, що в 2006 р. Генеральною дирекцією з оподаткування та митної справи Європейської комісії (Taxation and Customs Union Directorate General) було розроблено Програму митної безпеки ЄС (рис. 1).

Рисунок 1 – Митні підходи ЄС до безпеки

Джерело: складено авторами на підставі [13].

Цією Програмою передбачено розвиток та впровадження конкретних заходів безпеки, а саме:

– забезпечення належного контролю безпеки для захисту внутрішнього ринку, а також тісна співпраця з основними торговими партнерами у світі, упродовж усього міжнародного ланцюга поставок;

– сприяння суб'єктам ЗЕД, які виявили бажання щодо підтримки безпечності усього ланцюжка поставок.

Розглянемо більш детально суть «поправок безпеки», що передбачають одночасне впровадження трьох складових, а саме: системи управління ризиками на основі єдиних індикаторів, системи попереднього інформування митних органів суб'єктами ЗЕД про намір перевезення вантажів та програми уповноваженого оператора.

1. *Система аналізу ризиками.* В сучасних умовах досягнення максимальної ефективності митного адміністрування з метою забезпечення максимального рівня безпеки та сприяння суб'єктам ЗЕД можливе лише за умови застосування ризикоорієнтованого підходу при розробці системи заходів щодо вдосконалення процедури митного контролю. Вони ґрунтуються на поєднанні оцінки впливу

сукупності ризикоформуючих факторів усіх етапів здійснення зовнішньоекономічних операцій і послідовності взаємопов'язаних заходів їх ідентифікації, оцінювання та мінімізації їх впливу на економічну безпеку Співтовариства. Специфікою моніторингу митних ризиків в ЄС є спрямовання на запобігання та виявлення можливих правопорушень, протиправних або помилкових дій (чи бездіяльності) суб'єктів ЗЕД на основі єдиних індикаторів ризику, тобто максимально реалізується превентивна функція щодо запобігання порушень митного законодавства. Оцінювання ступеня митного ризику та ймовірності його настання дозволяє прийняти управлінське рішення щодо регулювання митного ризику і визначення заходів з мінімізації ризикової події, в тому числі запобігання та виявлення можливих порушень митних правил з метою забезпечення економічної безпеки Співтовариства. Формування такого рішення з врахуванням одержуваних результатів з ідентифікації митних ризиків відповідно до типу порушення залежить від ранжування за ступенем значущості факторів ризику. Підсумкова інтегральна оцінка ступеня негативного впливу факторів митного ризику повинна корелюватися із заходами адекватного впливу на порушників митного законодавства. Більш детально, питання управління ризиками авторами розглянуто в окремій монографії [7].

2. *Система попереднього інформування.* Основні принципи системи попереднього інформування були закладені ще в 1999 році в рамках оновленої Кіотської конвенції. Всесвітня митна організація (ВМО) розглядає застосування цієї системи в якості показника, що характеризує високий рівень розвитку митної служби держави. Впровадження технології попереднього інформування має на меті прискорення митного оформлення товарів, спрощення митних формальностей та вдосконалення функціонування системи управління митними ризиками. Крім того, процедуру попереднього інформування передбачено Рамковими стандартами безпеки та спрощення світової торгівлі ВМО (SAFE). Зокрема, Стандартом 6 «Попередня електронна інформація» передбачено, що для забезпечення адекватної оцінки ризику, митна адміністрація повинна своєчасно вимагати попередню електронну інформацію щодо вантажів чи контейнерних відправлень [4]. Тому, згідно з Постановою Європейського парламенту і ради № 48/2005 (поправки до Митного кодексу Європейського союзу) та Постановою Комісії № 1875/2006 (поправки до положень щодо застосування Митного кодексу Європейського союзу) всі вантажі, які плануються ввозити на територію Європейського союзу, підлягають аналізу ризиків на предмет їх безпеки ще до ввезення вантажу на територію Європейського союзу [2]. З 1 січня 2011 року на територію ЄС до оформлення митних формальностей допускаються тільки ті вантажі, на які своєчасно подана відповідна декларація. Право надавати попередню інформацію мають суб'єкти ЗЕД, яким надано номер EORI, який присвоєно відповідними органами ЄС. Варто відмітити, що система EORI – це база даних декларантів, а номер EORI вказується при поданні електронної копії книжки МДП (Міжнародні дорожні перевезення – *Transports Internationaux Routiers*). Реєстрація в системі EORI відбувається як резидентами, так і нерезидентами. Крім того, попереднє інформування в країнах Євросоюзу здійснюється по відношенню до товарів, що переміщуються усіма видами транспорту. Подати ці дані можна тільки в електронному вигляді, використовуючи Систему контролю імпорту (ICS), Систему контролю експорту (ECS) та, у випадку транзиту вантажів, Систему обміну даних про транзит (New Customs Transit System (NCTS)).

3. *Уповноважені економічні оператори.* Впровадження інституту уповноваженого економічного оператора (далі – УЕО) спрямовано на усунення дисбалансу щодо забезпечення рівня національної безпеки держав та максимального сприяння суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності в міжнародній торгівлі. Митні

адміністрації, здійснюючи постійний контроль за міжнародними вантажними перевезеннями, несуть частину відповідальності за забезпечення безпеки міжнародного ланцюга поставок товарів. Підвищення рівня небезпеки зумовлює необхідність реалізації у сфері митного регулювання програм державно-приватного партнерства з метою забезпечення максимально можливого рівня безпеки усього ланцюга поставок товарів. Зазначимо, поняття УЕО введене в 2005 р. після прийняття Всесвітньою митною організацією (ВМО) першої редакції Рамкових стандартів [4]. Окрім опису концепції забезпечення безпеки міжнародного ланцюга поставок, саме Рамкові стандарти визначили, що використання митних спрощень і привілеїв уповноваженими особами може здійснюватися на підставі наданого підприємству митними органами спеціального статусу – статусу УЕО суб'єктам ЗЕД, які забезпечують у своїй діяльності безпеку ланцюгів поставок.

Відповідно до ст. 39 Митного кодексу ЄС (2013 р.), УЕО – це економічні оператори, які відповідають наступним критеріям [12]:

- відсутність будь-яких серйозних порушень або повторних порушень митного законодавства і оподаткування, правила в тому числі відсутність серйозних кримінальних злочинів, пов'язаних з господарською діяльністю заявника;
- демонстрація заявником можливості високого рівня контролю своїх операцій і потоку товарів шляхом надання доступу до системи управління комерційною діяльністю, в окремих випадках до транспортних записів, що дозволяє здійснити митний контроль;
- підтверджена платоспроможності економічного оператора, що дозволяє йому виконувати свої зобов'язання з урахуванням особливостей виді діяльності;
- високий рівень професійної кваліфікації, безпосередньо пов'язаної з діяльністю;
- відповідний рівень заходів для забезпечення безпеки і безпеки міжнародного ланцюга поставок.

В 2014 р. Генеральною дирекцією з оподаткування та митної справи Європейської комісії були розроблені «Керівні принципи УЕО», які мали на меті узагальнити особливості отримання статусу УЕО. Вони включають наступні розділи [8]:

- сутність УЕО та їх категорії;
- переваги УЕО та їх взаємне визнання;
- детальний опис критеріїв УЕО;
- докладне пояснення процесу отримання статусу УЕО;
- особливості набуття статусу УЕО малими і середніми підприємствами;
- фактори, які допомагають митним органам прискорити процес авторизації;
- рекомендації для полегшення процедури отримання статусу УЕО для материнських та дочірніх компаній ;
- співпраця країн-членів в процесі обміну інформацією;
- рекомендації щодо моніторингу за економічними операторами, які мають статус УЕО;
- розкриття сутності поняття «безпека ділових партнерів», у тому числі їх ідентифікація та можливі заходи щодо забезпечення.

До «Керівних принципів УЕО» включено три додатки: Анкета самооцінки; Загрози, ризики і можливі застосування документа; Форма декларації безпеки. Зауважимо, законодавством ЄС наведено перелік економічних операторів, які мають право подати заявку на отримання статусу УЕО, незалежно від розміру бізнесу, а саме:

- виробники;
- експортери;

- експедитори;
- власники складів;
- митні агенти;
- перевізники;
- імпортери;
- інший (наприклад, порт, навантажувачі авіакомпаній).

Зазначимо, відповідно до законодавства ЄС передбачено перелік підприємств, які не мають право звертатися для отримання статусу УЕО, це підприємства, які не беруть пряму участь у зовнішньоекономічній діяльності: банки, страхові компанії, консультанти, розробники програмне забезпечення. Крім того, передбачено 3 типи сертифікатів:

- охорона і безпека (АЕОС) – видається для будь-якого бізнесу, який задовольняє критеріям митних вимог, ведення обліку, фінансової спроможності, і підтримує відповідні стандарти безпеки;
- митні спрощення (АЕОС) – видається для будь-якого бізнесу, який задовольняє критеріям митних вимог, відповідає стандартам обліку та фінансової платоспроможності;
- митні спрощення / охорона і безпека (АЕОФ) – видається для будь-якого бізнесу, який задовольняє митним вимогам, стандартам ведення обліку, фінансової спроможності, і підтримує відповідні стандарти безпеки і бажає отримати переваги обох типів УЕО.

Висновки та перспективи подальших досліджень. На основі ґрунтовного аналізу європейських підходів щодо розвитку системи митного адміністрування можна зробити висновок щодо неприпустимості окремого розгляду, функціонування та імплементації системи управління ризиками, системи попереднього інформування та програми уповноваженого економічного оператора в Україні. В ЄС зазначені складові «поправок безпеки» є частинами єдиної системи, яка з однієї сторони направлена на забезпечення високого рівня безпеки Співтовариства, а з іншої – гарантує суб'єктам ЗЕД.

Одним з першочергових кроків в сучасних умовах є необхідність подальшого розвитку адміністративно-правового статусу УЕО в Україні, яка актуалізується підписанням Угоди про асоціацію між Україною та Європейським союзом. В ній визначено необхідність запровадження відповідних умов щодо покращення економічних та торговельних відносин з метою поступової інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС, у тому числі завдяки створенню поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі [6]. Тому в Україні актуальними в сучасних умовах є розвиток подальших досліджень та імплементація в практику питань щодо оцінювання фінансової платоспроможності та її відповідності вимогам заявників на отримання статусу УЕО, особливості надання статусу УЕО малим і середнім підприємствам, а також проблеми взаємного визнання УЕО в різних країнах (адже без цього взагалі зникають основні переваги отримання статусу УЕО).

Список літератури

1. Пашко П.В. Митна безпека (теорія, методологія та практичні рекомендації) [Текст] : [монографія] / П.В. Пашко – Львів: ІРДНАУУкраїни, 2009. – 628 с
2. Предварительное электронное информирование [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kpl.net.ua/Preliminary_e-declaration_EU_Customs_%20Union.html.
3. Проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо оптимізації територіальних органів Державної фіскальної служби» [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://qdpro.com.ua/news/proekt-zakonu-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-do-mitnogo-kodeksu-ukrayini-shchodo-optimizaciyi>.

4. Рамочные стандарты безопасности и облегчения мировой торговли Всемирной таможенной организации (июнь, 2005 г.) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/976_003.
5. Рудніченко Є. М. Проблеми взаємодії суб'єктів митного регулювання із суб'єктами господарювання в Україні [Текст] / Ю. С. Погорелов, Є. М. Рудніченко // Конкуренітоспроможність підприємства в умовах глобалізації : матеріали I Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конференції, 7-19 квіт. 2014 р. – Луганськ: Ноулідж, 2014. – С. 188-190.
6. Угода про асоціацію між Україною та ЄС [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=246581344.
7. Управління ризиками в митній справі: зарубіжний досвід та вітчизняна практика [Текст]: монографія; за заг. ред. І.Г. Бережнюка. - Хмельницький. : ПП. Мельник А.А., 2014. – 288 с.
8. AUTHORISED ECONOMIC OPERATORS – GUIDELINES / EUROPEAN COMMISSION DIRECTORATE-GENERAL TAXATION AND CUSTOMS UNION Security & Safety, Trade Facilitation & International coordination Risk Management and Security [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/policy_issues/customs_security/aeo_guidelines2014_en.pdf.
9. COMMISSION REGULATION (EC) No 1875/2006 of 18 December 2006 amending Regulation (EEC) No 2454/93 laying down provisions for the implementation of Council Regulation (EEC) No 2913/92 establishing the Community Customs Code. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://masp.belgium.be/files/Regulation_1875_2006_Eng.pdf.
10. Customs Code Committee import and export formalities section guidelines on entry and summary declarations in the context of regulation (ec) no 648/2005. EUROPEAN COM DIRECTORATE-GENERAL TAXATION AND CUSTOMS UNION Customs Policy Customs Procedures/ Brussels, 29 October 2010 TAXUD/2010/0051 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/ecip/documents/procedures/import_entry_guidelines_en.pdf
11. On the role of customs in the integrated management of external borders. Communication from the commission to the council, European parliament and the European economic and social committee [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2003:0452:FIN>.
12. REGULATION (EU) No 952/2013 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:269:0001:0101:EN:PDF>.
13. Supply Chain Security: EU Customs' role in the fight against terrorism. European Commission Taxation and customs union [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/info_docs/customs/customs_security_en.pdf.
14. WCO ANNUAL REPORT 2014-2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.wcoomd.org/en/about-us/what-is-the-wco/~/_media/WCO/Public/Global/PDF/Topics/Research/Annual%20reports/WCO_AnnRep_EN_2014_2015.ashx.

References

1. Pashko, P.V. (2009). *Mytna bezpeka (teoriia, metodolohiia ta praktychni rekomendatsii) [Customs security (theory, methodology and practical advice)]* Lviv: IRD NAS Ukraine [in Ukrainian].
2. Poperednie elektronne informuvannia (deklaruvannia) pro vvezennia (tranzyt) vantazhiv i transportnykh zasobiv mytnym orhanam krain YeS (Nimechchyna, Polshcha, Prybaltyka, Uhorshchyna, Rumuniia) i Mytnoho Soiuzu Rosii, Bilorusi i Kazakhstanu [Advance electronic information (declaration) of import (transit) goods and vehicles customs authorities of the EU (Germany, Poland, the Baltics, Hungary, Romania) and the Customs Union of Russia, Belarus and Kazakhstan]. (n.d.). *kpl.net.ua*. Retrieved from http://www.kpl.net.ua/Preliminary_e-declaration_EU_Customs_%20Union.html [in Ukrainian].
3. Proekt Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Mytnoho kodeksu Ukrainy shchodo optymizatsii terytorialnykh orhaniv Derzhavnoi fiskalnoi sluzhby [Draft Law of Ukraine "On amendments to the Customs Code of Ukraine on optimization of territorial bodies of the State Fiscal Service]. (n.d.). *qdpro.com.ua*. Retrieved from <http://qdpro.com.ua/news/proekt-zakonu-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-domitnogo-kodeksu-ukrayini-shchodo-optimizatsiyi> [in Ukrainian].
4. Ramochnye standarty bezopasnosti i oblegchenija mirovoj trgovli Vsemirnoj tamozhennoj organizacii [Framework of Standards to Secure and Facilitate Global Trade of the World Customs Organization].

- (2005, June). *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/976_003 [in Russian].
5. Pohorelov, Iu. S., & Rudnichenko, Ie. M. (2014). Problemy vzaiemodii sub'iektiv mytnoho rehuliuвання iz sub'iektamy hospodariuvannya v Ukraini [Problems of interaction of customs regulation of business entities in Ukraine]. The competitiveness of enterprises in globalization: *materialy I Mizhnar. nauk.-prakt. Internet-konferentsii (7-19 kvitnia 2014 roku) – materials of I International Scientific Internet Conference*. (pp.188-190). Luhansk: Noulidzh [in Ukrainian].
 6. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS [15. The Association Agreement between Ukraine and the EU]. (n.d.). *kmu.gov.ua*. Retrieved from http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=246581344 [in Ukrainian].
 7. Berezhniuk, I.H. (Eds.). (2014). *Risk management in customs: international experience and domestic practice*. Khmelnytskyi: PP. Melnyk A.A.
 8. AUTHORISED ECONOMIC OPERATORS. GUIDELINES. EUROPEAN COMMISSION DIRECTORATE-GENERAL TAXATION AND CUSTOMS UNION. Security & Safety, Trade Facilitation & International coordination Risk Management and Security. (n.d.). *ec.europa.eu*. Retrieved from http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/policy_issues/customs_security/ao_guidelines2014_en.pdf [in English].
 9. COMMISSION REGULATION (EC) No 1875/2006 of 18 December 2006 amending Regulation (EEC) No 2454/93 laying down provisions for the implementation of Council Regulation (EEC) No 2913/92 establishing the Community Customs Code. *masp.belgium.be*. Retrieved from http://masp.belgium.be/files/Regulation_1875_2006_Eng.pdf [in English].
 10. Customs Code Committee import and export formalities section guidelines on entry and summary declarations in the context of regulation (ec) no 648/2005. EUROPEAN COM DIRECTORATE-GENERAL TAXATION AND CUSTOMS UNION Customs Policy Customs Procedures. (2010, 29 October). Retrieved from http://ec.europa.eu/ecip/documents/procedures/import_entry_guidelines_en.pdf [in English].
 11. On the role of customs in the integrated management of external borders. Communication from the commission to the council, European parliament and the European economic and social committee. (n.d.). *eur-lex.europa.eu*. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2003:0452:FIN> [in English].
 12. REGULATION (EU) No 952/2013 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code (n.d.). *eur-lex.europa.eu*. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:269:0001:0101:EN:PDF> [in English].
 13. European Commission Taxation and customs union. Supply Chain Security: EU Customs' role in the fight against terrorism. (n.d.). *ec.europa.eu*. Retrieved from http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/info_docs/customs/customs_security_en.pdf [in English].
 14. WCO ANNUAL REPORT 2014-2015 (n.d.). *wcoomd.org*. Retrieved from http://www.wcoomd.org/en/about-us/what-is-the-wco/~media/WCO/Public/Global/PDF/Topics/Research/Annual%20reports/WCO_AnnRep_EN_2014_2015.ashx [in English].

Ivan Berezhnyuk, Associate Professor, Doctor of Economics

Khmelnytsky Custom, State Fiscal Service of Ukraine, Khmelnytski, Ukraine

Igor Nestoryshen, Associate Professor, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)

State Research Institute of Customs, Khmelnytski, Ukraine

Andriy Ocheret

Department of Customs Control and Execution of the State Fiscal Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine

"Security amendments" to the Customs Code EU: Experience of Facilitating Trade Without External Threats to the Security of the State

The issue of developing an effective system of customs control, which takes into account the interests of economic operators on simplifying foreign trade and the interests of the state to ensure an appropriate level of security remains unexplored at the present time. The aim of the article is to study European experience of forming an effective system of customs regulations, and to develop their own proposals for the development of a balanced system of customs regulation.

The European package of laws brings together the basic concepts underlying the new security model to control the external borders of the EU, such as the harmonized system for risk assessment. Security Amendment to the Community Customs Code was published in the Official Journal of May 4, 2005 It was introduced a

number of measures to strengthen security for goods crossing international borders. The amendment covers three major changes to the Customs Code: requiring traders to provide customs authorities' information on the goods during import or export; provide reliable traders trade facilitation; introduction of common risk criteria within the Community.

Based on a thorough analysis of European approaches to development of the customs administration we can summarize about the inadmissibility of a separate examination, operation and implementation of the risk management system of prior information and burnout authorized economic operator in Ukraine. These components "security amendments" in the EU are the part of a unified system that on the one hand aimed at ensuring a high level of safety of the Community and on the other - guarantees the trade community.

amendments security, Customs Code of the EU, risk analysis, the system of prior notification, authorized economic operators

Одержано (Received) 21.10.2015

Прорецензовано (Reviewed) 24.11.2015

Прийнято до друку (Approved) 30.11.2015

УДК 338.246.025.88

В.Ф. Гамалій, проф., д-р фіз.-мат. наук

Кіровоградський національний технічний університет, м. Кіровоград, Україна

О.М. Кошик, ст. наук. співр., канд. екон. наук

ДУ «Інститут економіки та прогнозування» НАН України, м. Київ, Україна

Н.І. Легінькова, доц., канд. екон. наук

Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету, м. Кіровоград, Україна

Аналіз завершального етапу приватизації в Україні: стан, проблеми, ризики

У статті проаналізовані особливості приватизації на її завершальному етапі. Наведені дані про вплив приватизаційного процесу на фінансові показники приватизації великих підприємств. Проаналізовані основні ризики проведення приватизації на завершальному етапі та шляхи мінімізації їх можливих негативних наслідків.

приватизація, завершальний етап приватизації, ефективність діяльності приватизованих підприємств, ризики приватизації

В.Ф. Гамалій, проф., д-р фіз.-мат. наук

Кіровоградский национальный технический университет, г. Кіровоград, Украина

А.М. Кошик, ст.научн. сотр., канд. екон. наук

ГО «Институт экономики и прогнозирования» НАН Украины, г. Киев, Украина

Н.И. Легинькова, доц., канд. екон. наук

Кіровоградская летная академия Национального авиационного университета, г. Кіровоград, Украина

Анализ заключительного этапа приватизации в Украине: состояние, проблемы, риски

В статье проанализированы особенности приватизации на ее заключительном этапе. Приведены данные о влиянии приватизационного процесса на финансовые показатели крупных предприятий. Проанализированы риски проведения приватизации на заключительном этапе и пути минимизации их возможных негативных последствий.

приватизация, завершающий этап приватизации, эффективность деятельности приватизированных предприятий, риски приватизации

Постановка проблеми. Завершальний етап приватизації в Україні відбувається у вкрай складних економічних та політичних умовах. Він має значні особливості в порівнянні з попередніми етапами, оскільки на ньому передбачається приватизація